Kronika naukowa Instytutu Badań Literackich.

Biuletyn Polonistyczny 12/36, 29-40

1969

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MUZEUM HISTORII POLSKI

290, 2 nlb., ilustr. 9. Cena zł 53,- Ossolineum.Wrocław-Warszawa-Kraków 1969.

Tom przynosi szesnaście studiów z zakresu teorii i historii badań folklorystycznych w Polsce, będących wyrazem coraz żywszego w polskiej nauce powojennej zainteresowania folklorem w jego najrozmaitszych postaciach i w różnych ośrodkach kraju. Uczestniczą w nim też nie tylko pracownicy Zakładu Literatury Ludowej IBL, ale i autorzy poza-iblowscy, i z ośrodków pozawarszawskich. Obrazuje on wyniki prac z dziedziny ludoznawstwa i literatury tradycyjnej, z dziedziny związków literatury ustnej, ludowej, z pisaną, narodową, dotyczące - w tym tomie - przede wszystkim pieśni ludowych, bajek ludowych i podań narodowych i lokalnych.

Opracowała
Mgr Aniela Piorunowa

7. KRONIKA NAUKOWA INSTYTUTU BADAŃ LITERACKICH

A. Uchwałą nr 1/69 Prezydium Polskiej Akademii Nauk z dnia 18 lutego 1969 r., w sprawie włączenia niektórych placówek naukowych Wydziału I Nauk Społecznych PAN do innych placówek tego Wydziału, postanowiono:

"Pracownię Historii Czasopiśmiennictwa Polskiego XIX i XX wieku, powołaną Uchwałą nr 68/57 Sekretariatu Naukowego Prezydium Polskiej Akademii Nauk z dnia 10 grudnia 1957 r. w sprawie powołania Pracowni Historii Czasopiśmiennictwa Polskiego XIX i XX wieku, jako pomocniczej placówki naukowo-badawczej Wydziału I PAN, włącza się do Instytutu Badań Literackich PAN z dniem 1 kwietnia 1969 r.".

Pracownię tę Uchwałą nr 35/69 Sekretariatu Naukowego Polskiej Akademii Nauk z dnia 29 kwietnia 1969 r. umieszczono w schemacie organizacyjnym Instytutu Badań Literackich PAN jako punkt VIII jego pionu naukowo-badawczego.

Jednocześnie Prezydium Polskiej Akademii Nauk w dniu 6 maja 1969 roku /Uchwała nr 29/69, w sprawie włączenia nie-

których placówek naukowych Wydziału I do Instytutu Badań Literackich/,uchwaliło, co następuje:

"1/ Zakład Językoznawstwa PAN w Warszawie, utworzony Uchwałą Prezydium PAN z dnia 24 lipca 1954 r. w sprawie powołania Zakładu Językoznawstwa PAN w Warszawie;

2/ Zakład Językoznawstwa PAN w Krakowie, utworzony Uchwałą Prezydium PAN z dnia 31 grudnia 1951 r., w sprawie utworzenia Zakładu Językoznawstwa PAN w Krakowie;

3/ Pracownię Słownika Łaciny Średniowiecznej PAN w Krakowie, utworzoną Uchwałą Prezydium PAN z dnia 24 października 1961 r., w sprawie wyodrębnienia Pracowni Słownika Łaciny Średniowiecznej z Zakładu Nauk o Kulturze Antycznej

- włącza się z dniem 1 lipca 1969 r. do Instytutu Badań Literackich PAN.

Sekretariat Naukowy PAN dokona odpowiednich zmian w statucie Instytutu Badań Literackich, dokonując między innymi zmiany nazwy Instytutu".

Pismem Sekretarza Naukowego Polskiej Akademii Nauk z dnia 13 sierpnia 1969 r., nr Os.II/72s -/1100-405/69, prof. dr Stanisław Urbańczyk powołany został na stanowisko Zastępcy Dyrektora IBL d/s naukowych.

B. Uchwałą Sekretariatu Naukowego Wydziału I Nauk Społecznych PAN z dnia 8 października 1969 roku powołana została Rada Naukowa Instytutu Badań Literackich PAN w następującym składzie:

1. Prof. dr Wincenty Danek
2. " " Maria Dłuska
3. " " Witold Doroszewski - zastępca przewodniczącego
4. " " Janina Garbaczowska
5. Doc. dr Zbigniew Goliński
6. Prof. dr Konrad Górski
7. " " Alodia Gryczowa
8. Doc. dr Czesław Hernas - zastępca przewodniczącego
9. Prof. dr Artur Hutnikiewicz
10. " " Henryk Jabłoński
11. " " Jan Zygmunt Jakubowski
12. " " Maria Janion

13. Doc. dr Edmund Jankowski
14. Prof.dr Mieczysław Karaś
15. Doc. dr Mieczysław Klimowicz
16. " " Ewa Korzeniewska
17. Prof.dr Julian Krzyżanowski - przewodniczący
18. Doc. dr Marian Kucała
19. Prof.dr Janina Kulczycka-Saloni
20. " " Kazimierz Kumaniecki
21. " " Władysław Kuraszkiewicz
22. " " Jerzy Kuryłowicz
23. Doc. dr Andrzej Lam
24. Prof.dr Zdzisław Libera
25. Doc. dr Jarosław Maciejewski
26. Prof.dr Henryk Markiewicz
27. " " Maria Renata Mayenowa
28. Doc. dr Zbigniew Nowak
29. " " Krystyna Pisarkowa
30. Prof.dr Marian Plezia
31. " " Józef Skrzypek
32. " " Stefania Skwarczyńska
33. Dr Janusz Sławiński
34. Prof.dr Franciszek Sławski
35. " " Zdzisław Stieber
36. " " Witold Taszycki
37. Doc. dr Zuzanna Topolińska
38. " " Stefan Treugutt
39. Prof.dr Stanisław Urbańczyk
40. Doc. dr Anna Wierzbicka
41. " " Jerzy Woronczak
42. Prof.dr Kazimierz Wyka
43. " " Ludwik Zabrocki
44. " " Bogdan Zakrzewski
45. " " Jerzy Ziomek
46. " " Stefan Żółkiewski
47. " " Maria Żmigrodzka
48. " " Maciej Żurowski
49. Płk mgr Stanisław Reperowicz - przedstawiciel MON
50. Przedstawiciel Związku Literatów Polskich

C. Zebrania "czwartkowe" Instytutu Badań Literackich

Plan zebrań

9 X	Prof.dr Kazimierz Wyka	- Stanisław Pigoń - próba rekonstrukcji osobowości
16 X	Dr Jarosław Marek Rymkiewicz	- "Studium przedmiotu" Zbigniewa Herberta
30 X	Dr Jan Prokop	- Problem prymitywizmu u poetów "Czartaka"
13 X	Prof.dr Maria Janion	- Czyn i klęska. Rzecz o tragizmie
11 XII	Doc.dr Stefan Treugutt	- Edytorstwo a interpretacja
8 I	Prof.dr Stefan Żółkiewski	- Problematyka i zakres badań kultury literackiej
22 I	Doc. dr Anna Wierzbicka	- Semantyka zdań o zwierzętach
5 II	Dr Maria Podraza-Kwiatkowska	- Rozważań o symbolizmie ciąg dalszy
19 II	Dr Alina Kowalczyk	- Piotr Wysocki. Kształtowanie romantycznego wzorca bohatera narodowego
5 III	Dr Jerzy Kwiatkowski	- Główne mechanizmy poezji Przybosia
19 III	Dr Lucylla Pszczołowska	- O brzmieniach i znaczeniach w poezji barokowej
2 IV	Doc.dr Jan Błoński	- Narodziny dramatu Witkacego
16 IV	Dr Zdzisława Kopczyńska	- Związki poezji z językiem w koncepcji Humboldta
30 IV	Doc.dr Alina Brodzka	- Z problemów powieści międzywojennej
14 V	Dr Alina Witkowska	- Romans sentymentalny
4 VI	Prof.dr Maria Żmigrodzka	- Międzypowstaniowy epizod dziejów powieści
18 VI	Mgr Kamila Rudzińska	- Literatura, zawód literata w kulturze współczesnej

25 VI Prof.dr Maria Renata Mayenowa - O niejednorodności semantycznej tekstu

x

"Studium przedmiotu" Zbigniewa Herberta
/Streszczenie referatu wygłoszonego
dnia 16 października 1969 r./

Referat, będący analizą poematu Zbigniewa Herberta "Studium przedmiotu" /pochodzącego z tomu pod tym samym tytułem/, umiejscawia ten tekst w ciągu wykładów poetyki normatywnej - "List do Pizonów", "Sztuka rymotwórcza" - spisywanych przez poetów dla określenia warunków istnienia i możliwości zadań poematów. Tak odczytane i umiejscowione, "Studium przedmiotu" zdaje się zaprzeczać tym regułom, które dotąd określały poezję Zbigniewa Herberta. Poemat ten jest równocześnie oglądany w kontekście teoretycznych wypowiedzi malarzy naszego wieku i w kontekście europejskiej literatury kontemplacyjnej. Czyniąc w "Studium przedmiotu" aluzje do dziejów współczesnego malarstwa /także do konkretnych płócien kubistów, Malewicza, Mondriana/, a równocześnie przypominając odwieczną symbolikę mistycyzmu śródziemnomorskiego - symbolikę greckich Ojców, Teresy z Avila i Jana od Krzyża - Herbert chciał bowiem, jak się zdaje, napisać coś więcej niż poetykę normatywną. Konstruował także teorię poznania poetyckiego, i to taką teorię, która - zakorzeniona w doświadczeniach świadomości romantycznej - mogłaby stać się fundamentem i gwarantem obrazu świata uzależnionego tylko od samowoli poety. Referat - analizując nieoczekiwaną przemianę centralnych topoi poezji Herberta i przemianę Herbertowskiej koncepcji poety /poety - malującego słowem w poetę śpiewającego, poety - stwórcy podobnego Bogu w poetę - stwórcę jedynego/ na przestrzeni całego dorobku Herberta i aż po "Studium przedmiotu" - był więc próbą ukazania nowych doświadczeń i nowego oblicza tej poezji, która coraz wyraźniej przyznaje się do swoich romantycznych korzeni.

Dr Jarosław Marek Rymkiewicz

D. Sprawozdanie z pobytu w ZSRR

Od 5 stycznia 1969 r. przebywałam na półrocznym stypendium naukowym w Związku Radzieckim - w Instytucie Słowianoznawstwa i Bałkanistyki Akademii Nauk ZSRR w Moskwie. Wyjazd był uzasadniony potrzebą zebrania materiałów archiwalnych do pracy nad almanachami romantycznymi.

Pierwszy okres pobytu poświęciłam na kwerendy i pracę w bibliotekach Moskwy /w Bibliotece im. Lenina, Bibliotece Inostrannej Litieratury i Bibliotece Instituta Mirowoj Litieratury/, gdzie zapoznałam się z radzieckimi badaniami nad literaturą okresu romantyzmu, z rosyjskimi almanachami XIX-wiecznymi oraz opiniami o nich w prasie tego okresu. Następnie rozpoczęłam pracę w archiwach.

W CGALI /Centralnyj Gosudarstwiennyj Archiw Litieratury i Iskusstwa/ zaznajomiłam się z obszerną kolekcją albumów XIX-wiecznych, stanowiących swego rodzaju wzór i jedno ze źródeł genetycznych publikacji noworocznikowych. Okazało się, iż paralele między almanachami a imionnikami w zakresie zarówno typu zawartości, jak charakterystycznej oprawy artystycznej są bardzo wyraźne.

W Leningradzie pracowałam w Bibliotece im. Sałtykowa-Szczedrina oraz w CGIAL /Centralnyj Gosudarstwiennyj Istoriczeskij Archiw w Leningradzie/. W pierwszej przejrzałam korespondencję literatów, księgarzy i bibliotekarzy polskich z Antonim Iwanowskim /m.in. listy A.Bielowskiego/, nieco autografów utworów literackich /np. zeszyt wierszy oryginalnych i odpisów z lat dwudziestych-trzydziestych XIX w. nieznanego właściciela - mikrofilm w moim posiadaniu/; odnalazłam też interesujące egzemplarze rękopiśmienne czasopism studenckich "Merkury" i "Pamiętnik Północny", wydawanych przez polską młodzież uniwersytecką w Petersburgu. Czasopisma te stanowią bezpośrednie ogniwa poprzedzające almanach "Niezabudka", skupiając w znacznej mierze ten sam krąg współpracowników, przy czym jednym z interesujących momentów są zaświadczone w tych pisemkach kontakty młodzieży zgrupowanej wokół "Pamiętnika Północnego" z cyganerią warszawską.

W CGIAL, oprócz znanych i wykorzystanych w pracach M.Inglota materiałów dotyczących dziejów prasy ziem litewsko-ruskich, zbadałam obszerny zespół dokumentów związanych z zaka-

zem publikacji "Gwiazdy" oraz pism zbiorowych kijowskich i wileńskich /sprawa posiada szeroką dokumentację w korespondencji oficjalnej między Głównym Urzędem Cenzury, komitetami cenzury w Wilnie, Kijowie, Petersburgu, III oddziałem osobistej kancelarii carskiej itd./. Ponadto zebrałam wiele materiałów oświetlających politykę cenzury w stosunku do literatury i prasy polskiej w okresie romantyzmu, głównie na podstawie systematycznego przeglądu protokołów Komitieta Cenzury Inostrannoj.

W ostatnim okresie pobytu pracowałam we Lwowie w Centralnym Archiwum Historycznym /nad materiałami procesu Ossolineum oraz protokołami śledztwa w sprawie partyzantki Zaliwskiego/ oraz w Bibliotece Uniwersyteckiej im. Iwana Franki, gdzie udało mi się trafić na interesujące szczegóły dotyczące "Ziewonii" /m.in. na utwór J.Dzierzkowskiego pt. "Fragment", nie dopuszczony przez cenzurę do druku ani w "Ziewonii", ani w późniejszej przygotowywanej przez autora edycji, w której miał być zamieszczony inny wariant tegoż tekstu pt. "Urywek"/. We Lwowie opracowałam najprzydatniejsze do mojej pracy rękopiśmienne egzemplarze almanachów lwowskich, przeprowadzone przez cenzurę, z opiniami oraz skreśleniami dokonanymi przez cenzorów /ocenzurowane egzemplarze "Haliczanina", "Ziewonii", "Zorzy", "Dniestrzanki", "Pierwiosnka", "Pielgrzyma lwowskiego", "Wdowiego Grosza", "Świętojanki" i in./, przejrzałam także pewną ilość korespondencji /S.Garczyńskiego i in./ oraz niektóre materiały z archiwum J.Kallenbacha.

Dr Janina Kamionkowa

E. Sprawozdanie z podróży naukowej do ZSRR /27 V - 6 IX 1969/

Celem mojego przeszło trzymiesięcznego pobytu w Związku Radzieckim było przeprowadzenie badań archiwalnych związanych z twórczością i działalnością Aleksandra Fredry. Badania te łączą się przede wszystkim z koniecznością ukończenia - rozpoczętego piętnaście lat temu przez prof. Stanisława Pigonia - zbiorowego wydania krytycznego "Pism wszystkich" Fredry, tj. z opracowaniem ostatniego tomu, obejmującego korespondencję,

memoriały i inne pisma dotyczące życia i publicznej działalności pisarza. Tegoroczny wyjazd był już trzecim moim wyjazdem do Związku Radzieckiego związanym z Aleksandrem Fredrą i, podobnie jak dwa poprzednie /w latach 1958/1959 i 1959/1960; zob. BP, zesz. 5, s. 26-29/, przyniósł wiele nowych i cennych znalezisk archiwalnych.

W ciągu pierwszych trzech tygodni pracowałam w Leningradzie, resztę czasu spędziłam we Lwowie.

W Leningradzie, w tamtejszym Państwowym Archiwum Historycznym, zbadałam dokładnie tzw. Zespół rodziny Gołowinów /fond 1074/, gdzie znajduje się m.in. pamiętnik Praskowii z Gołowinów Fredrowej /żony Maksymiliana, brata Aleksandra/: "Mes souvenirs à mes enfants". Wspomnienia te - spisane w 5 zeszytach w latach trzydziestych i czterdziestych "pod okiem męża"/"sous les yeux de mon mari"/ - nie zawierają, niestety, żadnych ciekawych szczegółów dotyczących Aleksandra i odnoszą się niemal w całości do losów rodziny Gołowinów i rodziny Maksymiliana. Praskowia Fredrowa zostawiła jeszcze inny, krótszy pamiętnik /nie ukończony/, dotyczący powstania listopadowego/"Fragments sur la Revolution de Pologne en 1830/, ale i on nie przedstawia większej wartości dokumentarnej. Zbadanie dokumentów osobistych Maksymiliana Fredry pozwoliło m.in. ustalić dokładnie datę jego śmierci: 15 lutego 1845 /w opracowaniach podawano często rok 1846/.

We Lwowie pracowałam głównie w Państwowym Archiwum Historycznym. W odnalezionym tu przed dziesięciu laty dawnym archiwum przyłbickim w zespole Kurii Metropolitalnej Grecko-Katolickiej /fond 201/ sprawdziłam ponownie całą dochowaną korespondencję Aleksandra Fredry /32 teki listów/; udało mi się dotrzeć jeszcze do trzech nie znanych dotąd zespołów: dużego zbioru listów Henryka Fredry i innych osób do Aleksandra Fredry /68 listów/, do najwcześniejszego rękopisu Fredry, tzw. "Ułomków wierszy i pism różnych" /tylko część tych tekstów ogłosił Henryk Biegeleisen w 1898 r./, oraz do teki zawierającej m.in. pierwszy arkusz rękopisu "Trzy po trzy", który pozwala potwierdzić przypuszczenie, że rękopis znany kiedyś Henrykowi Mościckiemu jest identyczny z tym, którego jeden arkusz odnalazłam w archiwum przyłbickim już 10 lat temu.

Z innych zbadanych zespołów najciekawsze materiały znalazłam w papierach tzw. "Krajowego Sejmu Stanowego" /fond 163/. Przejrzałam tu 60 tek protokołów, sprawozdań, wypowiedzi poszczególnych członków Sejmu itd. z lat 1833-1845, wynotowując teksty zarówno do publikacji, jak do komentarzy. Zupełnie przypadkowo natrafiłam na ogromny zespół materiałów dotyczących działalności Fredry w tzw. Wydziale Stanowym /zespół myląco dziś nazwany: "Krajowy Komitet miasta Lwowa", fond 165/. W przeszło 50 tekach znajdują się nie znane dotąd dokumenty, m.in. rękopisy Fredry, pisma przez niego sygnowane itd. Wobec trudności związanych ze sprowadzeniem mikrofilmów, wszystko to przepisałam, co zajęło mi wiele czasu i zmusiło do przedłużenia pobytu we Lwowie. W innym dziale tegoż zespołu znalazłam materiały dotyczące związków Fredry z teatrem polskim we Lwowie.

Prócz wymienionych archiwaliów zbadałam jeszcze dokumenty Namiestnictwa /fond 146/ - tu głównie materiały dotyczące udziału Fredry w budowie kolei galicyjskiej, założenia Towarzystwa Kredytowego; przejrzałam wszystkie zeznania i protokoły przesłuchań związane z oskarżeniem Fredry o zdradę stanu /zespół "Sądu Krajowego", fond 152, kilkadziesiąt teczek dokumentów/; w zespole Lanckorońskim /fond 181/ odnalazłam nieznane listy Fredry.

Plon przeprowadzonych poszukiwań archiwalnych jest ogromny. Zebrane materiały pozwolą znacznie poszerzyć tom XIV wydania "Pism wszystkich" Fredry, wzbogacając go o nowe teksty pisarza, a także bliżej scharakteryzować jego działalność publiczną. Mimo to opuszczałam lwowskie Archiwum Historyczne z przekonaniem, że są tam na pewno jeszcze inne materiały, do których nie zdążyłam dotrzeć. Archiwum nie posiada drukowanego katalogu /jak np. archiwum leningradzkie/, nie dysponuje żadną kartoteką sygnatur poszczególnych zespołów rękopiśmiennych. Utrudnia to ogromnie pracę, wymaga długich i żmudnych poszukiwań - i często tylko zupełnie przypadkowo trafia się na materiały niezwykle cenne.

We Lwowie pracowałam również w Bibliotece Ukraińskiej Akademii Nauk /zwanej też Lwowską Państwową Biblioteką Naukową, w dawnym gmachu Ossolineum/. Tu zbadałam głównie archiwum Leona Sapiehy, dawnej Biblioteki Baworowskich, papiery Pawlikow-

skich, dochowane Archiwum Ossolineum z lat 1833 - 1845 itd. I tutaj odnalazły się nowe dokumenty dotyczące Aleksandra Fredry.

Dr Krystyna Czajkowska

F. Sprawozdanie z pobytu w Moskwie i Leningradzie w ramach wymiany między PAN i AN ZSRR /13 X - 9 XI 1969/

Głównym celem mojego pobytu w Moskwie i w Leningradzie było zapoznanie się z materiałami archiwalnymi oraz drukowanymi w Rosji, dotyczącymi tematu: "Bolesław Prus - życie i twórczość".

Dysponując licznymi wiadomościami o kontaktach Prusa z pisarzami i dziennikarzami rosyjskimi zamieszkałymi w Petersburgu oraz z redakcją "Kraju", spodziewałam się znaleźć w tamtejszych archiwach i bibliotekach jakieś ślady korespondencji pisarza, spraw druku jego utworów w aktach miejscowej cenzury. /Były np. poważne kłopoty z drukiem "Omyłki" w "Kraju", o czym wiadomo z listów Prusa do Erazma Piltza/. Zapoznanie się jednak z katalogami rękopisów Państwowej Biblioteki Publicznej im. M.Sałtykowa-Szczedrina i Instytutu Rosyjskiej Literatury "Puszkinski Dom" w Leningradzie nie przyniosło pozytywnych rezultatów. Nie wpadłam również na trop interesujących mnie spraw w Centralnym Państwowym Archiwum Historycznym w Leningradzie. W poszytach akt, które otrzymałam do wglądu, znalazłam teczkę pism dotyczących starań redakcji warszawskiego "Kuriera Codziennego" o zezwolenie na otwarcie zbiórki ofiar na fundusz im. Bolesława Prusa - dla upamiętnienia 25-lecia jego pracy pisarskiej - przeznaczony na kształcenie dzieci ubogich rzemieślników. W pismach tych znajdowały się tajne opinie o pisarzu. Prócz tego w poszycie z zespołu akt Głównego Urzędu do Spraw Prasy, Cenzor Kijowski, znalazłam zakaz druku "Michałka". Z akt cenzury "Kraju", obejmujących okres 10 IV 1882 - 14 III 1906, otrzymałam do wglądu tylko kilka wyrywkowych lat, w których jednak nie znalazłam dokumentów dotyczących Prusa.

W Państwowej Bibliotece ZSRR im. W.Lenina w Moskwie i w Państwowej Bibliotece Publicznej im. M.Sałtykowa-Szczedrina w

Leningradzie przejrzałam i sporządziłam notatki z szeregu czasopism rosyjskich, w których znajdowały się artykuły o twórczości Prusa oraz wywiady z nim. Z kartotek informacji bibliograficznej tych bibliotek oraz Ogólnozwiązkowej Państwowej Biblioteki Literatury Zagranicznej w Moskwie zebrałam noty o przekładach utworów Prusa w Rosji, na Ukrainie i Białorusi do r. 1939 /ogółem 204 opisy książek i druków w czasopismach - materiał do hasła w "Nowym Korbucie"/.

Za osiągnięcie o największym znaczeniu uważam dotarcie w Bibliotece im.M.Sałtykowa-Szczedrina w Leningradzie do pełnego egzemplarza warszawskich "Nowin" z okresu redakcji Prusa: lata 1883-1884 i dwa numery z 1884 r., w Polsce bowiem nie posiadamy kompletu tego pisma. W numerach tych znajduje się kilka nieznanych i, niestety, nie zanotowanych w "Kalendarzu życia i twórczości B.Prusa", artykułów.

Prócz tematu "Bolesław Prus" interesowały mnie w ZSRR zagadnienia dokumentacji literackiej. W Bibliotece Literatury Zagranicznej w Moskwie nawiązałam kontakt z p.Izaliną Kurant, która od wielu lat pracuje nad bibliografią poloników rosyjskich i w roku bieżącym oddaje do druku tom pt."Polskaja chudożestwiennaja litieratura w russkoj pieczati./Adnotirowannaja bibliografija russkich pieriewodow i kriticzeskoj litieratury na russkom jazykie 1711-1969/".T.I: "Polskaja litieratura do 1918 g. Kn. 1: Obszczyj otdieł. A-I". Korzystając z uprzejmości p. Kurant zweryfikowałam w jej kartotece kilkanaście przekazów prasy polskiej o przekładach i artykułach o Prusie w Rosji do r. 1912.

Na użytek "Polskiej bibliografii literackiej" skontaktowałam się w Moskwie, w Bibliotece im. Lenina, z pracownikami działu katalogów książek w językach narodów ZSRR, którzy pomogli mi ustalić zasady transliteracji z alfabetu "graždanki" przystosowanej do języków Azerbejdżanu i Tadżykistanu na alfabet łaciński. Obiecali również służyć dalszą pomocą, gdyby Pracownia Bibliografi Bieżącej w Poznaniu miała trudności związane z językami narodów ZSRR.

W "Domu Puszkina" w Leningradzie zapoznałam się z organizacją warsztatu bibliograficznego filologa rosyjskiego.Przejrzałam również szereg opracowanych w Rosji kalendariów pisa-

rzy /tzw. "Letopisów"/. Były to "Letopisy" W.Bielinskiego, A.Czechowa, M.Czernyszewskiego, M.Dobrolubowa, T. Dostojewskiego, D.Furmanowa, I.Gonczarowa, M.Gorkiego, M.Lermontowa, M.Niekrasowa, A.Ostrowskiego, A.Puszkina, T.Tiutczewa, L.Tołstoja i I.Turgieniewa.

Dr Krystyna Tokarzówna